

5. บทสรุป

เมื่อนำผลการศึกษาทั้งจากงานในอดีตที่ได้สรุปไว้ในหัวข้อ 3 และงานศึกษาสำหรับ
โรงแต่งแร่ปัจจุบันแล้ว พอจะกล่าวสรุป เรื่องต่างๆและให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 ความแปรปรวนของแหล่งแร่

จะเห็นว่าลักษณะของดินแกรนิตที่มีแร่ดีบุกตลอดทั้งแหล่งแร่ไม่เหมือนกัน ในอดีตที่เปิด
หน้าเหมืองทางทิศใต้ของแหล่ง ดินแกรนิตค่อนข้างแข็งและปิดทับด้วยดินทรายที่ถูกแปรสภาพจนแข็ง
มาก ซึ่งเกือบบึงชั้นควอตซ์ไซต์ (Quartzite) ในการแต่งแร่จึงจำเป็นต้องมีการบดแร่ก่อนเพื่อให้บด
แตกหลุดเป็นอิสระ ในที่นี้ทางเหมืองอาศัยการบดด้วยลูกตำแร่ ซึ่งเป็นการบดที่ไม่ต้องลงทุนสูงนัก

ต่อมาเมื่อหน้าเหมืองขยายออกไปทางทิศเหนือ ดินแกรนิตที่มีแร่เริ่มเป็นดินที่นุ่มมากขึ้น
ทางเหมืองจึงเปลี่ยนวิธีการแต่งแร่โดยตัดขั้นตอนการบดออกไป แล้วอาศัยหัวฉีดซึ่งใช้กันในเหมืองสูบ
มาฉีดพังดินแกรนิตที่นุ่มนี้ และเปลี่ยนเครื่องมือแต่งแร่ขึ้นต้นจากรางอู้นรมาเป็นจิก

ในปัจจุบันหน้าเหมืองทางทิศเหนือมีหลายควอตซ์ไซต์ที่นุ่มแทรกปนอยู่ แต่ทางเหมือง
ฉีดตระหนกในข้อนี้ ดังนั้น จึงทำให้เกิดการสูญเสียแร่เหล่านี้ไปปริมาณมาก ซึ่งเป็นที่น่าเสียดาย
อย่างยิ่ง

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่าความแปรปรวนของแหล่งแร่มีส่วนสำคัญต่อวิธีการแต่งแร่ และ
ความสามารถในการเก็บแร่ได้ของโรงแต่งแร่อย่างยิ่ง ในเรื่องนี้ ทางเหมืองจึงควรศึกษาลักษณะ
แหล่งแร่ให้ละเอียดขึ้น และวางแผนการทำเหมืองและการแต่งแร่ให้สอดคล้องกัน

5.2 การเปลี่ยนแปลงเครื่องมือการแต่งแร่และความสามารถในการเก็บแร่ได้

ในอดีตที่อาศัยรางอู้นร ในการแต่งแร่จะทำให้แร่ละเอียดสูญเสียไปกับท้ายรางมาก
แต่ในปัจจุบันสินแร่ป้อนโรงแต่งมาได้ผ่านขั้นตอนการบด แร่ป้อนจึงมีพวกเม็ดละเอียดน้อยมากดังจะ
เห็นจาก ตารางที่ 4.7 อีกทั้งยังใช้เครื่องมือแต่งแร่ซึ่งทันสมัยขึ้น (จิก) ดังนั้น การสูญเสียดีบุก
ไปกับหางแร่ควรลดลงแต่กลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม ทั้งนี้เนื่องมาจากการแต่งแร่ด้วยจิก

มีความจำเป็นต้องคอยควบคุมดูแลการทำงานละเอียดมากขึ้น หากควบคุมหรือปรับตัวแปรไม่ได้แล้ว จะยิ่งให้ผลในทางตรงข้ามมากขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า น่าจะปรับปรุงรางตู้แร่โดยขยายให้ใหญ่ขึ้น แล้วใช้เป็นเครื่องมือแต่งแร่ขั้นต้นได้ดี เนื่องจากรางตู้แร่จะเก็บลูกคาบได้ดีกว่าฉีก และการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อนจะยังประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าด้วย

อย่างไรก็ตามก่อนการปรับปรุงควรแก้ไขที่ฉีกก่อน หากสามารถแก้ไขและลดการสูญเสียแร่ลงได้ ก็ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงรางตู้แร่ เพราะรางที่มืออยู่ในปัจจุบันก็พอจะช่วยเก็บลูกคาบได้ดีพอสมควร แต่จะต้องไม่ปล่อยให้ลูกคาบลงไปในฉีก เพราะนอกจากจะสูญเสียไปกับหางแร่แล้วยังอาจเป็นต้นเหตุให้เกิดกรณี "ฉีกตาย" ได้มากด้วย ดังนั้นจึงอาจต้องใส่ตะแกรงหมุนที่รูตะแกรงเล็กลงไปมาแยกเอาลูกคาบออกเก็บไว้ต่างหากก่อน

5.3 ลานซีแร่เก่า

จากการศึกษาโดยการเจาะสำรวจลานซีแร่เก่าดังหัวข้อ 3.1 นั้น จะเห็นว่าลานซีแร่มีความสมบูรณ์พอประมาณ โดยเฉพาะในหัวข้อ 3.1.3 นั้น มีความสมบูรณ์ตั้งแต่ 0.12 ถึง 0.25 ซึ่งต่อ สบ.หลา ที่น่าสนใจคือเมื่อเจาะได้ลึกขึ้น ความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ดังนั้นหากทำการเจาะเช็คแล้ว อาจจะพบว่ามีความสมบูรณ์เพียงพอที่สามารถเปิดทำเหมืองลုပ်ได้ ซึ่งจุดนี้จะน่าสนใจยิ่งขึ้น หากราคาแร่ดีบุกและสถานการณ์ตลาดดีบุกดีขึ้นกว่าปัจจุบัน อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของ นายศักดา และนายภิญโญ (ดูตารางที่ 3.1 หน้า 8) จะเห็นว่าดีบุกในลานซีแร่ค่อนข้างมีขนาดละเอียด (53 % เป็นแร่ขนาดเล็กลงกว่า 150 เมช) ซึ่งการแต่งแร่ด้วยฉีกที่มีการควบคุมดี จะสามารถเก็บแร่ได้สูงกว่าการใช้รางตู้แร่